

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
1139284

Uw brief van
16 januari 2017

Uw referentie
2017Z00383

Datum 9 februari 2017

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van het lid Asante (PvdA) aan de
minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over prijzige
stoomcursussen voor aankomende studenten (ingezonden 16 januari
2017)

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Asante (PvdA) van uw
Kamer inzake prijzige stoomcursussen voor aankomende studenten.

De vragen werden mij toegezonden bij brief met kenmerk 2017Z00383.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker

2017Z00383

Onze referentie
1139284

1

Heeft u kennisgenomen van het bericht dat aankomende studenten steeds vaker een prijzige, commerciële stoomcursus volgen om uit te blinken op selectiedagen?¹ Zo ja, hoe beoordeelt u deze dure stoomcursussen, vooral vanuit het oogpunt van toegankelijkheid en gelijke kansen binnen het onderwijs?

Ja, ik heb hier kennis van genomen. Ik vind het zeer ongewenst wanneer kandidaat-studenten de noodzaak ervaren gebruik te moeten maken van dergelijke commerciële stoomcursussen. De voorbereiding van kandidaat-studenten op een selectieprocedure is immers een verantwoordelijkheid van het onderwijs zelf. Hierbij is het van belang dat voortgezet onderwijs of de mbo-instelling de kandidaat-studenten stimuleert en ondersteunt in hun voorbereiding op de selectieprocedure, bijvoorbeeld als onderdeel van hun LOB (Loopbaanoriëntatie en –begeleiding). Hogescholen en universiteiten dienen op hun beurt kandidaat-studenten tijdig en transparant te informeren over de inhoud van de selectieprocedure. Gezamenlijk moet het onderwijs zich als taak stellen de commerciële stoomcursussen overbodig te maken.

2

Deelt u de mening dat deze cursussen bij kunnen dragen aan een kansenkloof, aangezien mensen met lagere inkomens hier geen of minder gebruik van kunnen maken, gelet op de hoge prijzen die gehanteerd worden?

Enkel wanneer het onderwijs er onvoldoende in zou slagen dergelijke stoomcursussen overbodig te maken, zouden cursussen bij kunnen dragen aan een vergroting van kansenongelijkheid. Ik heb in de afgelopen periode ingezet op verbetering van de loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB) en zal mij daar ook in de toekomst voor inzetten, zoals ik u heb geschetst in mijn brief van 28 september 2016². Daarnaast zijn de keuzedelen in het mbo ingevoerd, waardoor mbo-instellingen keuzedelen kunnen aanbieden, gericht op doorstroom naar het hbo. Ook wordt op dit moment gewerkt aan een verbetering van de studiekeuze-informatie. Ik zie daarnaast goede initiatieven hoe het onderwijs verder invulling geeft aan de voorbereiding op een selectieprocedure. Zo organiseert de Erasmus Universiteit Rotterdam gratis bijeenkomsten ter voorbereiding op de decentrale selectie waardoor stoomcursussen overbodig worden gemaakt. Ik vind dit een positieve ontwikkeling.

3

Hoe beoordeelt u de trend van het stijgend aantal opleidingen dat selecterende maatregelen toepast³, vooral in relatie tot de dure stoomcursussen die studenten kunnen helpen bij het verbeteren van hun positie bij deze selectiemethode?

¹ <http://nos.nl/artikel/2147852-zorgen-over-prijzige-stoomcursussen-voor-aankomende-studenten.html>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/09/28/kamerbrief-over-loopbaanorientatie-en-loopbaanbegeleiding>

³ Inspectie van het Onderwijs (2015) Selectie en toegankelijkheid van het hoger onderwijs, deelrapport B: verschillen en ontwikkelingen in de instroom in het bekostigd voltijd bacheloronderwijs

U verwijst in uw vraag naar de Staat van het Onderwijs uit 2015, waarin een stijgende trend van het gebruik van selectie tot en met 2014 is gepresenteerd. Het doet mij deugd u te kunnen melden dat zich in de afgelopen periode een trendbreuk heeft voorgedaan. Twee jaar geleden waren er nog 199 bacheloropleidingen die een numerus fixus hanteerden. Dit aantal is gedaald naar 91 bacheloropleidingen voor studiejaar 2017-2018.

Onze referentie
1139284

4

Deelt u de mening dat selecterende maatregelen ongelijkheid in het hoger onderwijs in de hand kunnen werken, aangezien aspirant studenten uit hoger sociaaleconomische milieus meer mogelijkheden hebben om zich hierop voor te bereiden, dan potentieel gelijkwaardig getalenteerde studenten met minder financiële mogelijkheden? Zo ja, welke mogelijkheden heeft of ziet u om deze ongelijkheid tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Wanneer de opleiding bijvoorbeeld een specifiek talent vereist of wanneer het aantal onderwijsplaatsen beperkt is, is het hanteren van selectie geoorloofd. Ook bij selectieve opleidingen heeft het onderwijs een gezamenlijke verantwoordelijkheid gelijke kansen te borgen. University College Rotterdam geeft hier bijvoorbeeld invulling aan door zich, samen met scholen die relatief veel leerlingen hebben van wie de ouders niet in het hoger onderwijs hebben gestudeerd, in te zetten om meer eerste generatie studenten te bereiken.

5

Deelt u de zorgen dat deze commerciële initiatieven steeds meer zullen ontstaan in reactie op selecterende maatregelen in het hoger onderwijs? Bent u bereid om maatregelen te treffen om dergelijke initiatieven te ontmoedigen en de toegankelijkheid richting dergelijke initiatieven te helpen verbeteren, ter borging en bevordering van gelijke kansen in het onderwijs? Hoe zouden deze alternatieven er kunnen uitzien?

Door de versterking van de LOB, de introductie van de (doorstroom)keuzedelen in het mbo en de verschillende initiatieven uit de Gelijke Kansen Alliantie, zet het onderwijs zich in om de toegankelijkheid bij selectieve opleidingen te borgen. Het onderwijs geeft zo invulling aan de gezamenlijke taak om de commerciële stoomcursussen overbodig te laten zijn.